

Daugavpils pilsētas pedagogu-karjeras konsultantu MA darba analīze par 2021./2022. mācību gadu

1. Atbalsta pasākumi pedagogiem

Pilnveidojot un turpinot uzturēt karjeras atbalsta pakalpojumu pieejamību pašvaldībā un īstenojot prioritātes – skolotāju kompetences pilnveidošana un sadarbības veicināšana jaunā mācību satura īstenošanā, individuālā karjeras atbalsta pieejamības nodrošināšana skolēniem un vecākiem, izglītības iestāžu pedagogiem-karjeras konsultantiem (PKK) –, tika organizēti un piedāvāti izglītojoši semināri gan Zoom platformā, gan klātienē. Sadarbībā ar Valsts Izglītības Attīstības aģentūru (VIAA) Daugavpils PKK bija iespēja piedalīties Nacionālajā karjeras atbalsta konferencē “Pedagoga karjeras konsultanta resursi pašefektivitātes veicināšanai” (Starptautiskās Karjeras atbalsta asociācijas konferences ietvaros). Izzinot darba tirgus un nozaru aktualitātes, PKK gada garumā bija iespēja piedalīties VIAA organizētajos semināros “Stunda nozarē” (darba tirgus prognozes, transporta un loģistikas nozare, meža un kokapstrādes nozare, pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozare, ēdināšanas un viesmīlības nozare, aizsardzības un iekšlietu nozare). Skolu deviņi PKK apguva arī profesionālās pilnveides programmu “Karjeras attīstības atbalsta soļi darbam ar izglītojamo vecākiem”.

Mācību gada laikā tika organizēti arī PKK savstarpējie pieredzes apmaiņas semināri. Seminārā “Skolēnu motivācijas resursi karjeras izglītības darbā” pieredzē dalījās Daugavpils 13. vidusskolas PKK A.Ivanova un Daugavpils 15.vidusskolas PKK G.Pastare, iepazīstinot ar inovatīvām darba formām un metodēm.

Par dažādiem motivācijas mehānismiem kolēģi uzzināja, piedaloties pieredzes apmaiņas seminārā Daugavpils Saskaņas pamatskolā “MOT programmas ietekme skolēnu karjeras vadības prasmju (KVP) attīstībai” (L.Ratkeviča, S.Čeirāne). Ar labās prakses piemēriem sadarbībā ar mācību priekšmetu skolotājiem dalījās Daugavpils 10. vidusskolas PKK T.Jakimoviča un sociālo zinību skolotāja I.Petrova seminārā “Karjeras izglītības integrēšana mācību procesā. Sadarbība ar priekšmetu skolotājiem”. Šogad tika uzsākts arī metodisko semināru cikls “Pieredzes krātuve”, kur A.Ivanova un S.Čeirāne novadīja praktisku semināru/darbnīcu “Radošā domāšana un ideju attīstīšanas prasmes”.

Lai sekotu aktualitātēm karjeras izglītības (KI) jomā, kā arī stiprinātu karjeras atbalsta sistēmu pašvaldībā, pedagogi-karjeras konsultanti piedalījās Latvijas Karjeras atbalsta asociācijas (LKAA) organizētajā aptaujā par pedagogu-karjeras konsultantu darbu un perspektīvām, karjeras atbalsta būtību un nozīmi (rezultāti izmantoti VIAA, IZM un LKAA sadarbībai karjeras atbalsta stiprināšanai pašvaldībās).

Kompetenču pilnveidošanai ESF projektā “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” iesaistītie astoņi pedagogi-karjeras konsultanti piedalījās VIAA organizētajās attālinātajās supervīzijās. Mācību gada laikā karjeras konsultanti un iesaistītie partneri tika aicināti uz informatīvajām MA sanāksmēm gan ZOOM platformā, gan klātienē, lai kopīgi plānotu un attīstītu sadarbību dažādās KI jomās.

2. Darbs ar izglītojamajiem

Veicinot skolotāju un PKK sadarbību jaunā mācību satura plānošanā un īstenošanā, tika īstenotas dažādas sadarbības formas, integrējot karjeras izglītības jautājumus mācību saturā. Sadarbojoties PKK un priekšmetu skolotājam, karjeras tēmas tika integrētas dažādās mācību priekšmetu stundās, uz tiešsaistes mācību stundām tika aicināti profesionālās un augstākās izglītības iestāžu speciālisti, profesionāļi, jomu speciālisti. Integrējot KI jautājumus mācību procesā, tika novadītas vairāk kā 40 mācību stundas sadarbībā ar valodu jomu, STEM jomas, datorikas, sociālo zinību, uzņēmējdarbības, vēstures un ekonomikas skolotājiem. Sadarbībai vērojams pozitīvs pieaugums.

Mācību gada laikā pedagogi-karjeras konsultanti sniedza vairāk kā 460, t.sk. 368 projekta ietvaros, individuālās konsultācijas: skolēnu interešu un spēju izpēte (92,9%), profesionālās piemērotības noteikšana (78,6%), izglītības iespēju izpēte (92,9%). Salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu skolēnu interešu un spēju izpēte ir pieaugusi, bet izglītības iespēju un profesionālā piemērotības noteikšana nedaudz mazinājusies, kas norāda, ka skolēni nopietnāk sāk domāt par saviem nākotnes plāniem, ir motivētāki.

Gada laikā sadarbībā ar klases audzinātājiem tika novadītas 252 grupu nodarbības (personības izpēte, profesiju pasaules izpēte, informatīvo resursu izpēte, izglītības iespēju izziņošana), kā arī vairākas tikšanās ar izglītības iestāžu pārstāvjiem, profesionāļiem, skolu absolventiem un studentiem.

Jau 10. reizi tika organizēta Karjeras nedēļa (KN) – IKT tavai karjerai! KN laikā skolēniem bija iespēja iepazīt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozari, savukārt vecākiem un skolotājiem – izvērtēt, cik daudz viņi zina par šo nozari, un saņemt ieteikumus, kā palīdzēt bērniem un jauniešiem karjeras izvēlē. Daugavpilī KN ietvaros norisinājās vairāk kā 20 ārpuskolas, kā arī skolas pasākumi, kuros kopumā iesaistījās vairāk nekā 6900 dalībnieku. Skolēniem bija iespēja izmēģināt radošo programmēšanu, projektu producēšanu, gūt atziņas, klausoties lekciju “IT nav tikai programmēšana”, uzzinot, kā kļūt par dronu pilotu, izziņāt, kādas IKT izmanto bibliotēku darbībā, militārajā jomā un mašīnbūves nozarē. Savukārt Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA) pārstāvji sniedza informāciju par pieprasītākajām profesijām un vakancēm IT jomā.

Attīstot skolēnos uzņēmējspējas, izglītības iestādēs tika turpināts atbalstīt Skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) darbību. Daugavpilī biznesa izglītības programmā 8 gadu laikā ir iesaistījušās 12 skolas – Daugavpils Valsts ģimnāzija, Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs, Daugavpils 3., 9., 10., 13., 16., 17., 12. vidusskola, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils Vienības un Saskaņas pamatskolas. Savu precī JAL katalogā (<https://jalatvia.lv/katalogs>) izvietojusi 37 SMU, kuri ir arī piedalījušies Latvijas mēroga pasākumos “Cits bazārs”. Pēc 2 gadu pārtraukuma šī gada aprīlī Daugavpilī tika organizēts Reģionālais pasākums “Cits bazārs”. Pasākumā piedalījās SMU no Daugavpils un Ludzas novada skolām, kopskaitā – 33. Vērtējot skolēnu veikumu, žūrija izcēla veiksmīgākos SMU 6 nominācijās un piešķīra arī simpātijas balvas: Sociāli atbildīgs SMU pamatskolu grupā – SMU „DogChill” (Daugavpils Saskaņas pamatskola), vidusskolu grupā – SMU „TWN Company” (Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs); Tehnoloģiskās inovācijas produkts/pakalpojums pamatskolu grupā – SMU „Chocobar.lv” (Daugavpils Saskaņas pamatskola), vidusskolu grupā – SMU „PaStyla” (Daugavpils 3. vidusskola); Labākā SMU pārdošanas komanda pamatskolu grupā – SMU „GoodShoop” (Daugavpils Vienības pamatskola), vidusskolu grupā – SMU „LPH” (Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs);

Uz zināšanām balstīts SMU produkts/pakalpojums pamatskolu grupā – SMU „Sofiaart“ (Daugavpils 10. vidusskola), vidusskolu grupā – SMU „Sweet Dreams“ (Daugavpils Valsts ģimnāzija); Videi draudzīgs SMU produkts/pakalpojums pamatskolu grupā – SMU „Aroma Touch“ (Daugavpils Saskaņas pamatskola), vidusskolu grupā – SMU „Axoloti“ (Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs); SMU biznesa potenciāls pamatskolu grupā – SMU „Morell“ (Daugavpils 3. vidusskola), vidusskolu grupā – SMU „PiespraudesStore“ (Daugavpils 13. vidusskola). Vairāki SMU savu produkciju un darbu prezentēja arī BJC „Jaunība” organizētajā Bērnu tiesību aizsardzības dienas pasākumā. JAL programmā iesaistītās skolas izmanto arī citas piedāvātās iniciatīvas – skolēni ir iesaistījušies Līderu programmā (Daugavpils Valsts ģimnāzija), Swedbank konkursā “Biznesa skices” Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs iekļuva finālā un ieguva 2.vietu vidusskolu grupā, Biznesa simulācijas spēle TITAN šogad netika organizēta, jo tiek atjaunināta spēles versija. Gada noslēguma pasākumā JAL apbalvoja arī Labākos skolotājus uzņēmējdarbībā, piecu nominantu vidū iekļuva Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas-liceja SMU konsultante T.Alika. SMU dalībniekiem un arī citiem izglītības iestāžu jauniešiem, kuriem ir interese par uzņēmējdarbību, tika piedāvāti arī citi pasākumi. Sadarbībā ar Latgales Uzņēmējdarbības centru attālināti tika organizēts seminārs par biznesa uzsākšanu vidusskolas skolēniem. Sadarbībā ar Daugavpils Biznesa inkubatoru SMU dalībniekiem bija iespēja saņemt individuālās konsultācijas. Septembrī skolēni varēja piedalīties JAL organizētajā Reģionālajā tiešsaistes seminārā “Jauno uzņēmēju skola 2020”, kā arī vērot uzņēmējdarbības iedvesmas konferenci “Uzdrīksties uzvarēt!”. SMU dalībnieki piedalījās arī Latgales plānošanas reģiona organizētajā konkursā “Nākotnes atslēgas” (SMU no Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas-liceja „LPH” ieguva vienu no balvām – braucienu uz Norvēģiju). Sadarbībā ar Daugavpils Valsts ģimnāzijas Līderu programmas dalībnieci Daugavpils 5. klašu skolēnu komandām tika organizēts izglītojošs pasākums „Atspēriena punkts” (Daugavpils Saskaņas un Vienības pamatskolas, Daugavpils 12. vidusskolas), kur skolēni apguva pirmās biznesa veidošanas prasmes un zināšanas. Projekta “Inovācijas centra izveide Daugavpilī” ietvaros, skolēniem bija iespēja piedalīties izglītojošās programmās “Biznesa ideju skola” (10-15 gadi) un “Start-up” (16-18 gadi).

Šogad skolēniem bija iespēja klātienē apmeklēt izstādi “Skola 2022”, kā arī piedalīties izglītības iestāžu organizētajās klātienē un virtuālajās Atvērto durvju dienās. Karjeras izglītības akcija ĒNU diena šogad norisinājās aprīlī. No Daugavpils skolām ēnot devās 185 skolēni, kurus apstiprināja viņu izvēlētajās vakancēs. Vairāk pieprasītās jomas šogad bija medicīna, farmācija, valsts pārvalde, glābšana un aizsardzība.

3. Sadarbība ar citām institūcijām

Mācību gada laikā tika uzturēta saikne un sadarbība ar VIAA par karjeras izglītības jautājumiem, novitātēm. Daugavpils pilsētas Izglītības pārvalde (DPIP) ir noslēgusi sadarbības līgumu ar Biedrību Junior Achievement Latvia (JAL) par atbalstu praktiskās biznesa izglītības programmu īstenošanu 12 Daugavpils vispārējās izglītības iestādēs. Tiek uzturēta un attīstīta sadarbība ar Daugavpilī esošajām izglītības un kultūras iestādēm: Daugavpils Universitāti (DU), Rīgas Tehniskās universitātes Daugavpils Studiju un zinātnes centru, profesionālās izglītības iestādēm, PIKC, DU Daugavpils Medicīnas koledžu, Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzeju, Latgales Centrālo bibliotēku, Daugavpils

Inovāciju centru, dažādu nozaru valsts, pašvaldības, privātajiem uzņēmumiem un organizācijām (LTRK, Latgales plānošanas reģiona LUC, Daugavpils Biznesa inkubatoru), Daugavpils pilsētas domes struktūrvienībām. Vairāki pedagogi-karjeras konsultanti ir Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas biedri, kas sniedz iespēju papildināt savas zināšanas un gūt pieredzi no citiem pedagogiem karjeras konsultantiem.

4. Aktivitātes projektos, darba grupās, meistarklasēs, mācību līdzekļu izveide

Karjeras pakalpojumu pieejamības uzlabošanai un nodrošināšanai DPIP turpināja koordinēt, un sadarbībā ar izglītības iestādēm īstenot ESF projektu “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” (Nr.8.3.5.0/16/I/001), kura īstenošanas laiks tika pagarināts līdz 31.07.2022. Projektā iesaistītas 9 vispārējās izglītības iestādes – Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils 9., 10., 12., 13., 15. un 16. vidusskola, Daugavpils Stropu pamatskola-attīstības centrs. 2021./2022. mācību gadā projektā iesaistīti un izglītības iestādēs strādāja 8 pedagogi-karjeras konsultanti, nodrošinot izglītojamiem, pedagogiem un vecākiem karjeras pakalpojumu pieejamību, veicinot skolēnu mācīšanās motivāciju un mērķtiecīgu, apzinātu izglītības un karjeras izvēli.

Mācību gada laikā izglītības iestāžu pedagogi-karjeras konsultanti vadīja praksi DU maģistrantiem – topošajiem karjeras konsultantiem. S.Čeirāne, A.Ivanova un G.Pastare piedalījās VIAA organizētajā reģionālajā seminārā Rēzeknē ”Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta (KAA) īstenošanā”, prezentējot Daugavpils pašvaldības pieredzi karjeras atbalsta īstenošanā, kā arī daloties ar saviem izstrādātajiem izglītojošajiem materiāliem un metodikām. Sadarbībā ar JAL un Zemgales plānošanas reģionu vairāku skolu skolēniem (Daugavpils Valsts ģimnāzija, Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils 12., 15. un 16. vidusskola) bija iespēja piedalīties uzņēmējdarbības veicināšanas projektā “Creazone”. Savukārt Daugavpils Valsts ģimnāzijas un Daugavpils 13. vidusskolas komandas piedalījās Latvijas Lauksaimniecības universitātes īstenojamajā projektā “Dzīvot zaļi”, izpētot lauksaimniecības nozares attīstības tendences un iespējas.

Daugavpils skolu PKK ir izstrādājuši vairākus metodiskus un atbalsta materiālus karjeras izglītības jomā, karjeras jautājumu integrēšanai mācību priekšmetu stundās, ar kuriem dalījušies ar citu skolu pedagogiem-karjeras konsultantiem un klašu audzinātājiem (infografikas – Ceļvedis studiju plānošanai, Profesijas izvēles ceļvedis, ieteikumi vidusskolas virziena izvēlei; Videomateriāli par karjeras jautājumiem platformā TIK TOK; metodiskais materiāls “Mans karjeras ceļš” (integrētais materiāls latviešu valodā) u.c.). Daugavpils Saskaņas pamatskolā šajā gadā tika uzsākts īstenot pusaudžu motivācijas programmu MOT.

5. Secinājumi un nākamā mācību gada aktualitātes

Analizējot MA darbu 2021./2022. mācību gadā, tika ņemtas vērā izvirzītās prioritātes un Daugavpils pilsētas vispārējās izglītības iestāžu attīstības stratēģijā 2018.-2025. gadam izvirzītie izglītības procesa un mācību satura organizācijas jautājumi.

Mācību gada laikā MA sanāksmju, semināru un dažādu citu karjeras atbalsta pasākumu ietvaros uzmanība tika vērsta uz savstarpējo karjeras konsultantu un priekšmetu skolotāju sadarbību izglītības iestādē, karjeras jautājumu integrēšanu mācību priekšmetu saturā. Visefektīvākā sadarbība un KI jautājumu integrēšana ir sociālo zinību stundās, jo saistīts ar sociālo zinību stundās apgūstamo saturu; valodu jomu stundās (CV, motivācijas

vēstules, intervijas, sevis prezentēšana u.c.); vidusskolā, padziļināti apgūstot uzņēmējdarbību, u.c. Turpina pieaugt sniegto individuālo konsultāciju skaits, kas liecina par karjeras konsultantu atpazīstamību un sniegtā atbalsta nepieciešamību.

Nākamajā mācību gadā plānots turpināt darbu pie individuālo konsultāciju sniegšanu skolēniem un vecākiem, turpināt pilnveidot KI jautājumu integrēšanu mācību saturā, attīstot skolēnu karjeras vadības prasmes, kā arī veicināt sadarbību ar darba devējiem, iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām, kas sniegtu pilnīgāku priekšstatu par iegūto teorētisko zināšanu pielietošanu praktiskajā dzīvē.

Metodiskās apvienības vadītāja

Santa Čeirāne